

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน
ของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

Participatory Action Research for Developing Classroom Research
Competencies of Teachers in Non-formal and Informal Education Center,
Huai Mek District, Kalasin Province

จตุภูมิ กุลาสา¹ และ ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ²

Jatupoom kulasa¹ and Tatsirin Sawangboon²

(Received: July 8, 2018; Revised: August 1, 2018; Accepted: August 1, 2018)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ให้ความรู้ความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ตามกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหาการวิจัย การจัดทำเค้าโครงการวิจัยการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนหลักสูตรศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการนิเทศ แบบประเมินเค้าโครงการวิจัยและแบบประเมินรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนการตรวจสอบข้อมูลยึดหลักการตรวจสอบข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. student, Education Research and Evaluation Program, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer, Department of Education Research and Development, Faculty of Education Mahasarakham University

Corresponding Author E-mail: jatupoom.kul@msu.ac.th

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น โดยมีคะแนนทดสอบหลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนการพัฒนาสมรรถนะคิดเป็นร้อยละ 26.25
2. การพัฒนาสมรรถนะด้านจิตวิจัย ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการนำหลักการแนวคิดในการนำทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยการผลิตงานวิจัยในชั้นเรียน
3. การพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะปฏิบัติ ครูเกิดทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถปรับปรุงและพัฒนาการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้องตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน

คำสำคัญ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สมรรถนะ การวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

The objective of this study was to develop classroom research competencies of teachers in the Non-formal and Informal Education Center at Huai Mek District, Kalasin Province by using participatory action research in order for teachers to have knowledge and understanding and be able to do classroom action research according to the 5 steps of the research process which comprises defining research topic, writing research proposal, conducting research, analyzing data, and writing research report, based on participatory action research (PAR). The target group of this study consisted of the researcher and 7 co-researchers who were non-formal basic education teachers working at the Non-formal and Informal Education Center at Huai Mek District, Kalasin Province, obtained through purposive sampling. The instruments for collecting data consisted of a test, an observation form, an interview form, a supervision log, a research proposal assessment form, and a progress report of classroom action research assessment. The data examination adhered to the principle of data examination, and the results of the analysis of data were presented in a descriptive analysis.

The results revealed that:

1. Regarding the development of the knowledge and understanding competencies, the teachers gained more knowledge and understanding of classroom research. The posttest scores of developing classroom research competencies were 26.25 percent higher than the pretest scores.

2. Regarding the development of affective domain competencies, the teachers realized the importance of classroom research. Principles, concepts and theories of classroom research were applied in teacher's teaching and learning development by producing classroom research.

3. Regarding the development of practical skill competencies, the teachers became skillful in doing classroom research. They were able to improve and develop their classroom research report writing accurately according to the 5 steps of doing classroom research.

Keywords: participatory action research, competencies, classroom research

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา นอกจากนี้พระราชบัญญัติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและ มุ่งเน้นการทำวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะกระบวนการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนา การเรียนการสอนและเป็นกระบวนการสืบเสาะค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาครูและนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้มีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ดังนั้นผู้ที่ควรทำวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุดคือ ครูผู้สอนนั่นเอง ถ้าครูผู้สอนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้ทำวิจัย ในชั้นเรียนให้มากขึ้นย่อมจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพครู คุณภาพการสอนรวมทั้งยัง ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติอีกด้วย (สำนักปฏิรูปการศึกษา องค์การมหาชน, 2544)

การวิจัยเชิงในชั้นเรียน (Classroom Research) คือ การศึกษาวิจัยในเรื่อง เกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดทำสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล โดยการศึกษาวิจัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบให้ได้คำตอบที่ครูสนใจ ด้วยวิธีการเชิงประจักษ์ ครูทุกคนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานสอน หรือเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยวิธีการง่ายๆ โดยครูสามารถทำวิจัย ไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ หรืออาจมาจากความคิดริเริ่ม ของครูในการที่จะพัฒนาปรับปรุงวิธีสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (อัจฉรา สระวาสี, 2540)

จากการศึกษาของสุธาสินี ต้วงโต๊ด (2555) พบว่า การวิจัยในชั้นเรียนแม้จะเป็นเรื่องที่สำคัญที่ครูทุกคนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ แต่จะเห็นว่าการทำวิจัยยังคงเป็นเรื่องยากของครูหลายๆ คน เนื่องจากครูในฐานะที่มีบทบาทเป็นครูนักวิจัยในชั้นเรียนยังประสบปัญหา โดยที่ความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยของครูเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ไม่เกิดผลประสิทธิผล ครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ปัญหา การเรียนรู้ และเลือกนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหาการออกแบบและสร้างนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา รวมทั้งครูไม่เห็นคุณค่าของการวิจัย เห็นว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก ประกอบกับขาดผู้ให้คำแนะนำในการวิจัย ขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการที่ครูมีการรับรู้เดิมที่มีต่อการวิจัยที่ว่า การวิจัยเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก เป็นงานหนักที่ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้ครูไม่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ประสบปัญหาดังกล่าวเช่นเดียวกัน ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลายประการครูผู้สอนยังจัดกระบวนการเรียนการสอนไม่หลากหลาย กระบวนการเรียนการสอนยังคงยึดแบบเดิม ๆ ทำให้คุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์บางวิชาต่ำกว่าเป้าหมาย และจากการประเมินคุณภาพภายนอก ในรอบที่ 3 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้รับรายงานว่า นวัตกรรมและการวิจัยของครูควรได้รับการปรับปรุง สัดส่วนจำนวนครูกับจำนวนผลงานด้านวิจัยในชั้นเรียน ไม่ได้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในที่ตั้งไว้ ครูยังมีสมรรถนะในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่เพียงพอ ขาดผู้เชี่ยวชาญที่สนับสนุนในกระบวนการวิจัย และไม่สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ เพราะครูผู้สอนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรมีการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของบุคลากร (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557)

จากความสำคัญข้างต้น พบว่าการวิจัยมีความจำเป็นและมีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษา เนื่องจากข้อมูลหรือข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เห็นความสำคัญและมีความตระหนักที่จะแก้ปัญหาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางการปฏิรูปการศึกษา จึงมีความสนใจที่ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) เป็นการศึกษาแสวงหาแนวทางในการประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการร่วมมือพัฒนา ระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย และพัฒนาสมรรถนะครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยทำการประสานความร่วมมือกันระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ได้ร่วมกันวางแผน ปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนด การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยได้นำผลที่ได้ไปสู่การปรับปรุงแก้ไข อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของครูให้เป็นนักวิจัย ทำให้ครูได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจาก

1. ผลการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัยในแต่ละขั้นตอน
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย

2.1 คู่มือการอบรมปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ใช้สำหรับการดำเนินการฝึกอบรมด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนและการทำงานเป็นทีม

2.3 แบบประเมินการประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับถามผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ภายหลังจากประชุม จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

2.4 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สำหรับใช้บันทึกสิ่งที่ได้พบเห็นตลอดจนความรู้สึกที่ได้พบเห็นพูดคุยสนทนาอย่างไม่เป็นทางการในระหว่างการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

2.5 แบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน ใช้สำหรับประเมินงานวิจัยที่ทำเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นรายการที่ประเมินส่วนประกอบต่าง ๆ ของรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยในชั้นเรียน

2.6 แบบทดสอบสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นแบบทดสอบวัดสมรรถนะด้านการวิจัย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนและหลังการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) คือ ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพวิเคราะห์ โดยจัดกลุ่มของข้อมูลตามความมุ่งหมายโดยคำนึงถึงการตรวจสอบแบบหลายมิติและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อทราบถึงข้อมูลการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลงานการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนและการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนจากกลุ่มเป้าหมาย

3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการแบบทดสอบวัดสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่รวบรวมจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผลการสัมภาษณ์ การสังเกต แบบประเมินมาวิเคราะห์จากข้อมูลการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในแผนการวิจัยมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

4.2 ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดหลายๆ ครั้ง (Read and Re-read) เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน แล้ววิเคราะห์และแปลผลโดยอิงกรอบการศึกษา คือ การกำหนดปัญหาทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำเค้าโครงการทำวิจัยในชั้นเรียน การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน แล้วนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

4.3 เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยหาค่าค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) ดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการพัฒนาโดยมีขั้นตอน คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทำให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน 3 ด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำในชั้นเรียนของครูศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาความสามารถของครูเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ประกอบด้วยหลักการและแนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนโครงร่างการวิจัยในชั้นเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเป้าหมายเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ ตามกรอบเนื้อหาการวิจัยในชั้นเรียน ได้ฝึกทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้เวลาในการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน บรรยากาศทั่วไปของการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูมีความเป็นกันเอง ทุกคนอบรมกันอย่างมีความสุข กล้าซักถามในประเด็นที่ไม่เข้าใจและยังสงสัย ซึ่งวิทยากรได้อธิบายและยกตัวอย่างจนผู้ร่วมวิจัยทุกคนเข้าใจ มีการสอดแทรกอารมณ์ขันทำให้ผู้รับการอบรมมีความสุขสนุกสนาน ผู้ร่วมวิจัยทุกคนให้ความร่วมมือในการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนได้ผลตามกรอบการวิจัยในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน

ผลการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจตามกรอบเนื้อหาการวิจัยเพิ่มมากขึ้นซึ่งเปรียบเทียบกับได้จากผลการทดสอบก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยใช้แบบทดสอบสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนจำนวน 30 ข้อ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและร้อยละ สมรรถนะการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ก่อนและหลังการพัฒนา

(คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	คะแนนหลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการ	คะแนนก่อน การอบรมเชิงปฏิบัติการ	คะแนนการพัฒนา
คนที่ 1	25	16	9
คนที่ 2	26	18	8
คนที่ 3	26	17	9
คนที่ 4	25	17	8
คนที่ 5	25	18	7
คนที่ 6	26	18	8
คนที่ 7	24	17	7
คนที่ 8	26	19	7
รวม	203	140	63
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	25.38	17.5	7.88
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.74	0.93	0.83
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	84.58	58.33	26.25

ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจ จากการทำแบบทดสอบสมรรถนะด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยก่อนและหลังการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่ได้รับการฝึกอบรมปฏิบัติการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 26.25

2. สมรรถนะด้านจิตวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ของครู ศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนด้านจิตวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 โดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ การทำงาน เป็นทีม การนิเทศติดตามประเมินผล ทำให้ครูเกิดพฤติกรรมที่ดีในการนำหลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการ วิจัยในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยการผลิตชิ้นงานวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย ความสนใจใฝ่รู้ มีวิธีการเรียนรู้ มีเหตุผลเชิงวิชาการ มีความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ และเจตคติ ที่ดีต่อการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งสามารถสังเกตพฤติกรรมเหล่านี้ได้จากขณะร่วมกิจกรรมและผล การปฏิบัติกิจกรรมของครูในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นการกำหนดปัญหาการวิจัยจากการรับฟังการบรรยายจากวิทยากรและการลงมือฝึกปฏิบัติ จริงในระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของผู้เรียนในชั้น เรียนของผู้ร่วมวิจัย ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 8 คน ได้รู้วิธีการขั้นตอนการกำหนดปัญหาการวิจัยได้หัวข้อการกำหนด ปัญหาจากการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนหลายๆ วิธีที่หลากหลายเกิดเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...จากการเข้ารับการอบรมที่ผ่านมา วิทยากรก็ให้หลักการ แต่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติ พอกลับมา ปฏิบัติจริงไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ มีการฝึกปฏิบัติและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม ทำให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น และคิดว่าต้องทำวิจัยในชั้นเรียนได้แน่นอน...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย คนที่ 3. 26 กันยายน 2560: สัมภาษณ์)

2.2 ขั้นการจัดทำเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 8 คน ได้รับความรู้จากการอบรมเชิง ปฏิบัติการ เกิดความมุ่งมั่นที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียน เห็นแนวทางที่จะเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนดัง การสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ขั้นตอนการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งที่จะต้อง อธิบายที่ละเอียดขั้นตอน ต้องใช้เวลา จะต้องมีการวางแผนและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมากมาย แต่การเขียน เค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนจำเป็นที่จะต้องทำให้ละเอียด เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเอง จากการเข้าร่วม อบรมเชิงปฏิบัติการพอมองเห็นแนวทางการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้นกว่าเดิม ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1. 27 กันยายน 2561: สัมภาษณ์)

2.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ในการอบรมเชิงปฏิบัติการได้ให้ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันทำงานเป็นทีมในการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดประสบการณ์จริงก่อนที่จะนำไปปฏิบัติต่อผู้เรียนในชั้นเรียนของตนเอง ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นคิดว่าไม่ยาก เพราะได้เข้าใจขั้นตอนการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนจากการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการและการลงมือฝึกปฏิบัติแล้ว ทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมากขึ้น...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย คนที่ 4. 27 กันยายน 2560: สัมภาษณ์)

2.4 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์และการสังเกต ผู้ร่วมวิจัยมีวิธีการเรียนรู้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการอย่างหลากหลายทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มได้ ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ถ้าเราสามารถวางแผนการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน และเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติแต่ละครั้งได้ตรงกับปัญหาของผู้เรียน จะทำให้เราได้ทราบการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งดิฉันไม่ค่อยมีความรู้เรื่องนี้มากนัก ได้อาศัยเพื่อนๆช่วยแนะนำทำให้ได้ความรู้มากยิ่งขึ้น และคิดว่าจะทำให้ได้นั่นเอง...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย คนที่ 3. 27 กันยายน 2560: สัมภาษณ์)

2.5 ขั้นตอนการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้ร่วมวิจัยมีวิธีการเรียนรู้ สามารถเข้าใจในขั้นตอนการเขียนรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการไม่เข้าใจขั้นตอนการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการและการร่วมทำงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทำให้มีความเข้าใจและมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย คนที่ 7. 27 กันยายน 2560: สัมภาษณ์)

3. สมรรถนะด้านทักษะปฏิบัติ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านทักษะปฏิบัติของครูศูนย์การศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถผลิตหรือกระทำให้ขึ้นงานตามขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ มีเป้าหมายเพื่อให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ การฝึกปฏิบัติจริงหรือการมอบหมายงานให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย มีการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อในงานบรรลุเป้าหมายของแต่ละคน

การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล มีเป้าหมายเพื่อแนะนำช่วยเหลือให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถปฏิบัติ การวิจัยในชั้นเรียนได้ เพื่อให้กำลังใจและเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ จนผู้ร่วมวิจัยมีความมั่นใจในการดำเนินการวิจัย และนอกจากนั้นการนิเทศติดตามผลยังเป็นสิ่งที่สำคัญในการที่จะต้องดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนร่วมกัน โดยเสนอกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้รับ

การนิเทศเลือกแนวทางที่จะนำไปดำเนินการ โดยในการนิเทศแบ่งออกเป็น 3 ครั้ง ประกอบด้วย นิเทศติดตาม ประเมินผลการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน นิเทศติดตามการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน และนิเทศติดตามประเมินผลการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ดังตาราง 2 - 4

ตาราง 2 ผลการนิเทศติดตามประเมินผลการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน

รายการ	ระดับการประเมิน							แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	
1. ชื่อเรื่องการวิจัย		3	5			3.38	1.41	มาก
2. เหตุผลและความสำคัญของปัญหา		1	7			3.13	4.24	มาก
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย		4	4			3.50	0.00	มาก
4. ประโยชน์ของการวิจัย		6	2			3.75	2.83	มาก
5. แผนการดำเนินการและระยะเวลา		3	5			3.38	1.41	มาก
6. วิธีดำเนินการวิจัย								
6.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง		4	4			3.50	0.00	มาก
6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย								
- สื่อนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา		3	5			3.38	1.41	มาก
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล								
6.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล		5	3			3.63	1.41	มาก
6.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล		5	3			3.63	1.41	มาก
รวมเฉลี่ย		3.78	4.22			3.47	1.57	มาก

ผลการนิเทศติดตามประเมินผลการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า การเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 8 คน ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.57)

ตาราง 3 ผลการนิเทศติดตามประเมินผลการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน							S.D.	แปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$			
ด้านชื่อเรื่องที่จะวิจัย										
1	ชื่อเรื่องที่วิจัยครอบคลุมปัญหาชัดเจนและถูกต้อง	4	4					4.50	0.00	มากที่สุด
ด้านบทนำ										
2	เขียนภูมิหลังให้เข้าใจถึงปัญหาการวิจัยอย่างชัดเจน		3	5				3.38	1.41	มาก
3	ภูมิหลังช่วยให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญความจำเป็น		3	5				3.38	1.41	มาก
4	วัตถุประสงค์ของการวิจัยครอบคลุมชัดเจน		6	2				3.75	2.83	มาก
5	สมมติฐานถูกต้องเหมาะสม		6	2				3.75	2.83	มาก
6	นิยามศัพท์ชัดเจน		1	5	2			2.88	2.08	ปานกลาง
7	เขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับครอบคลุมชัดเจน		5	3				3.63	1.41	มาก
ด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง										
8	จัดระบบการเขียนเรื่องลำดับไว้เหมาะสม		4	4				3.50	0.00	มาก
9	มีแนวคิด ทฤษฎี เพียงพอ		1	7				3.13	4.24	มาก
10	มีผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ		3	5				3.38	1.41	มาก
11	มีการสรุปและโยงถึงการวิจัยที่ทำ		3	5				3.38	1.41	มาก
ด้านวิธีดำเนินการ										
12	ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่างชัดเจน		4	4				3.50	0.00	มาก
13	วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างเหมาะสมอธิบายชัดเจน		4	4				3.50	0.00	มาก
ด้านเครื่องมือที่ใช้										
14	อธิบายกระบวนการสร้างที่ถูกต้องชัดเจน		2	6				3.25	2.83	มาก
15	วิหาคคุณภาพถูกต้องชัดเจน		1	7				3.13	4.24	มาก

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน							แปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล									
16	เข้าใจขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล		5	3			3.63	1.41	มาก
17	วางแผนวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด		3	5			3.38	1.41	มาก
18	เลือกใช้สถิติเหมาะสม		5	3			3.63	1.41	มาก
เฉลี่ยรวม			3.53	4.41	2.00		3.42	1.79	มาก

ผลการนิเทศติดตามประเมินผลการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 8 คน ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.79)

ผลการนิเทศการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถสรุปผลการแก้ปัญหาและดำเนินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนตามรายการนิเทศมีความเหมาะสมในระดับมากแต่ยังมีบางรายการของผู้ร่วมวิจัยที่ยังมีข้อบกพร่องและมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมรายงานการวิจัยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ได้ทำการตรวจรายงานการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้รายงานการวิจัยในชั้นเรียนมีความถูกต้อง สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น พร้อมนิเทศติดตามประเมินผลการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผลการนิเทศติดตามประเมินผลการเขียนรายงานการวิจัยของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการนิเทศ ติดตามประเมินผลการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับผลการประเมิน							แปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	
1	ความสมบูรณ์ขององค์ประกอบที่สำคัญของงานวิจัย		4	4			3.50	0.00	มาก
2	การเขียนเหตุผลและความสำคัญของปัญหา		3	5			3.38	1.41	มาก
3	ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของงานวิจัย		6	2			3.75	2.80	มาก
4	ความชัดเจนของประโยชน์ของการวิจัย		8				4.00	0.00	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับผลการประเมิน							แปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	
5	ความสมบูรณ์เหมาะสมของแผนการดำเนินการและระยะเวลา		4	4			3.50	0.00	มาก
6	การดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนด		3	5			3.38	1.41	มาก
7	สื่อ/นวัตกรรมมีความเหมาะสมสามารถสนองต่อการแก้ปัญหาในประเด็นการวิจัย		8				4.00	0.00	มากที่สุด
8	ความเหมาะสมของเครื่องมือและวิธีการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล		4	4			3.50	0.00	มาก
9	ความถูกต้องเหมาะสมของการวิเคราะห์ข้อมูล		5	3			3.63	1.41	มาก
10	การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ		1	7			3.13	4.24	มาก
เฉลี่ยรวม			4.60	4.25			3.58	1.13	มาก

ผลการนิเทศติดตามประเมินผลการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า รายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้ร่วมวิจัย ผู้ร่วมวิจัยจะมีความรู้สามารถเขียนงานวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.13)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านทักษะปฏิบัติ ปรากฏว่าการมอบหมายงานให้ทุกคนปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนตามกรอบและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้ ผู้วิจัยจึงใช้การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียน ได้ตามขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 5 ขั้นตอนได้ทุกคน มีการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน กำหนดปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน ออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน เขียนเค้าโครงการวิจัย สรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ เกิดความสนใจใฝ่รู้ มีวิธีการเรียนรู้ มีเหตุผลเชิงวิชาการ มีความมุ่งมั่น ความรับผิดชอบ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยสามารถพัฒนาพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของตนเอง

อภิปรายผล

การพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ครูที่ผ่านการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ การมอบหมายงานให้ปฏิบัติการทำงานเป็นทีม โดยในระหว่างดำเนินการพัฒนามีการติดตามประเมินผลการทำงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีสมรรถนะสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ครบทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ ความเข้าใจ สมรรถนะด้านจิตวิสัย และสมรรถนะด้านทักษะปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน มีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกัน การลงมือปฏิบัติตามแผนร่วมกัน การสังเกตผลการดำเนินการร่วมกัน และการสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกัน แล้วจึงนำข้อมูลสภาพปัญหาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ปัญหาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง นอกจากนี้กระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้ได้ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จัดทำและพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ครูมีสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านจิตวิสัย และด้านทักษะปฏิบัติในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับจอร์จตัน ธนยังยืน (2550) พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงาน การศึกษาเอกสาร และการนิเทศ โดยการให้คำปรึกษาทำให้บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในการวิจัยในชั้นเรียนได้ บุคลากรมีความมั่นใจและภาคภูมิใจ และมีความต้องการที่จะนำความรู้จากการวิจัยในชั้นเรียนไปพัฒนาในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป สอดคล้องกับอภิธรรม์ ภาชนะวรรณ (2552) พบว่าการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครู โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการในการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครู ทำให้ครูเกิดสมรรถนะการทำวิจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และด้านการปฏิบัติสอดคล้องกับระพีพรรณ สมภักดี (2552) การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน ตามกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอนของกรมวิชาการ โดยใช้การประชุมปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สามารถพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ พัฒนาระบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และการทำงานเป็นทีม สามารถทำให้ครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาครูให้เกิด

สมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายแนวทางและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 กระบวนการเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะทำให้ครูเกิดสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน และเป็นกระบวนการแก้ปัญหาของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนประสบผลสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์เท่านั้น จึงยังไม่ครอบคลุมไปยังครูสังกัดหน่วยงานอื่น การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ด้วยเพื่อให้ผลการวิจัยครอบคลุมประชากรในเขตอื่นที่กว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จุไรรัตน์ ธนยังยืน. (2550). *การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนแกดำวิทยาคาร อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ระพีพรรณ สมภักดี. (2552). *การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านไคสี อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธาสนี ดวงโด้ด. (2555). *ผลของการประยุกต์การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่มีต่อสมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา. (2558). *ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ปี 2554-2558*. [ออนไลน์]. ได้จาก <http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559].
- สำนักปฏิรูปการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2544). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- อภิสรณ์ ภาชนะวรรณ. (2552). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครูด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 20(2), 59-75
- อัจฉรา สระวาสี. (2540). การวิจัยในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม. *วารสารข้าราชการครู*, 17(5), 15-17.